

H A B E R L E R

KÜTÜPHANECİLİK ENSTİTÜSÜNDE ARA İMTİHANLARI

Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Kütüphanecilik Enstitüsünün ara imtihanları, öğretim yönetmeliği hükümlerine göre 26 Haziran 1956 tarihinde yazılı, 27 Haziran 1956 tarihinde de sözlü olarak yapılmıştır. Ara imtihanlarına, Enstitüde dördüncü sınıflarını (yahut ikinci yıllarını) tamamlamış olan 9 talebe katılmış, bunlardan beşi pek iyi, dördü iyi derece ile muvaffak olmuşlar ve bu suretle Enstitüdeki dört yıllık tahsillerinin birinci devresini tamamlayıp beşinci sınıfa devam hakkını elde etmişlerdir. İmtihanlara giren 7 si kız, ikisi erkek 9 müstakbel meslekdaşımızın adları aşağıdadır:

Sevgi Hısım
Sanaç Sökmensüer
Gülsevil Yargın
Esin Korur
Ulcay Öksüzcü
Gülsevin Arun
Doğay Aşar
Ali Rıza Atay
Danyal Sertoğlu

Kütüphanecilik Enstitüsünün ilk 4 sınıflarında (yahut ilk iki yıllık tahsil süresi içinde) mahdut ölçüde kütüphaneciliğe giriş dersleri verilmekte, geri kalan zamanlarda talebe, seçtiği diğer bölümlerden birinin bütün derslerini takiple mükellef tutulmaktadır. Asıl meslekî formasyon Enstitüsünün son iki yılı içerisinde verilmektedir. Haziran 1956 da yapılan ilk ara imtihanını başarmış bulunan 9 talebemiz 1956-1957 ve 1957-1958 öğretim yıllarında (yani beşinci, altıncı, yedinci, sekizinci sınıflarda) öğretim yönetmeliği hükümlerine göre kütüphanecilik meslek bilgilerini tam olarak elde edeceklerdir.

Yapılan ara imtihanlarının yazılı kısmına ait soruları aynen neşrediyoruz:

1. *Kütüphaneleri, gördükleri hizmet bakımından, kaç gurupta toplamak mümkündür?*
2. *Washington'daki Congress Library bu guruplardan hangisi içindedir?*
3. *Türk Millî Kütüphanesi kitaplarını hangi yollardan temin eder?*
4. *Basma Yazı ve Resimleri Derleme Kanunu hangi tarihte yürürlüğe girmiştir? Bu kanunla toplanan kitaplar hangi kütüphanelere verilir?*
5. *Türkiye Bibliyografyası mahiyeti itibariyle nasıl bir bibliyografyadır? Bu bibliyografya hangi tarihten beri ve hangi müesseseler tarafından neşredilmiş bulunmaktadır?*
6. *Tanıdığımız çeşitli on muhtelif Türk bibliyografyasının ayrı ayrı adlarını yazınız.*
7. *En eski üç kütüphane hakkında neler biliyorsunuz?*
8. *Şu üç kütüphanenin hangi asırlarda kurulmuş olduğunu yazınız: Paris'te Millî Kütüphane, Londra'da British Museum, Ankara'da Millî Kütüphane (Millî Kütüphanenin kuruluş yılı yazılacak).*

9. Herhangi bir üniversite merkez kütüphanesinin okuma salonunda ne gibi müracaat eserlerinin bulundurulması elzemdir?
10. Onlu tasnif sistemini meydana getirmiş olan Devey kimdir?
11. Onlu tasnifin tek rakamlı esas unsurlarını sıra ile yazınız.
12. İnkunabel ne demektir? En mühim inkunabel kataloğu hangisidir?
13. Müteharrik harflerle dünyada basılan ilk eser hangisidir? Kimin tarafından hangi yılda basılmıştır?
14. Türkiye'de müteharrik harflerle basılan ilk kitap nedir? Kimin tarafından hangi yılda basılmıştır?
15. Türkiye'de müteharrik harflerle basılan ilk on kitabın adları?
16. Matbu kütüphane katalogları arasında dünya kütüphanecilik âleminde en ziyade tanınmış olanlar hangileridir?
17. Bir kütüphane matbu kataloğu ile bir bibliyografya arasında ne gibi farklar vardır?
18. Türk tarihine ait yazma bir eserin İstanbul kütüphanelerinde kaç nüshası bulunduğunu hangi eserlere müracaat suretiyle öğrenebiliriz?
19. Türkiye'de neşredilen ilk gazetenin adı ve neşrolunmağa başlandığı yıl, Türkiye'de ilk hususi gazetenin adı ve kimin tarafından hangi yılda neşrolunmağa başlandığı, dünyada ilk gazete hangi asırda ve hangi memlekette neşrolunmuştur?
20. Keşf-el-zünun nedir, kimin tarafından, hangi asırda ve niçin Arapça olarak yazılmıştır? Neleri ihtiva eder?
21. Sistematik tertibin sağladığı faydalar?
22. Türkiye'de kütüphanecilik öğretiminin çok kısa tarihçesi?
23. Alfabetik katalog ne işe yarar?
24. Selim Nüzhet Gerçek kimdir? Türk kütüphaneciliğine ve Türk bibliyografyacılığına hizmetleri?
25. Kütüphanelerin evlere ödünç kitap vermelerinde ne gibi faydalar vardır?

Bu sorulardan başka yazılı imtihanda her talebeye beş aded eser fişlettirilmiştir.

KÜTÜPHANECİLİK ENSTİTÜSÜNÜN İLK DOKTORA NAMZETLERİ

Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Kütüphanecilik Enstitüsünde doktora yapmak üzere müracaat etmiş olan üç meslekdaşımızın müracaatları Fakülte Profesörler Kurulunca kabul edilmiştir. Müstakbel kütüphaneci doktorlarımızın adlarını veriyor ve kendilerine bu yolda başarılar temenni ediyoruz:

Berrin Yurdadoğ	(Kütüphanecilik Enstitüsü Asistanı)
Behire Abacıoğlu	(Millî Kütüphane Uzmanlarından. Bibliyografya Enstitüsü Müdürü)
Abdülkadir Salgır	(Millî Kütüphane Uzmanlarından. Kütüphanenin Yabancı Eserler Bölümü Şefi)

SAMİ N. ÖZERDİM AMERİKA'DAN DÖNDÜ

Millî Kütüphane Başuzmanı değerli arkadaşımız Sami N. Özerdim, birbuçuk yıl müddetle kaldığı Ameika'dan 28 Temmuz 1956 tarihinde Ankara'ya dönmüş ve vazifesine başlamıştır. Sami N. Özerdim, Stanford Üniversitesi Hoover Enstitüsü ve Kütüphanesi tarafından birbuçuk yıl önce Amerika'ya davet edilmiş ve

kendisine müessesede mevcut eski ve yeni Türkçe eserlerin tasnifi vazifesi verilmişti. Türkçe eserlere Hoover Institut and Library tarafından büyük ehemmiyet verilmektedir. Halen bu müessesede Millî Kütüphane personeline diğer bir meslektaşımız, Bn. Semahat Turan, aynı mahiyetteki çalışmalara devam etmektedir. Semahat Turan memleketimize 1956 yılı sonlarında dönecektir.

MİLLÎ KÜTÜPHANEDE KİTAP SAYISI 338.000 İ AŞTI

Millî Kütüphanede Temmuz 1956 ayında yapılan sayım neticesinde kitap sayısının (cilt birliği olarak) 338.000 i aştığı tespit edilmiştir. Bu rakama mikro-filmler, yazmalar ve körlere ait kitaplar da dahil bulunmaktadır.

MİLLÎ KÜTÜPHANE İÇİN İKİNCİ BİR EK BİNA İNŞA EDİLİYOR

Millî Kütüphanede sayıları büyük bir hızla artmakta olan koleksiyonları iyi bir şekilde muhafaza etmek üzere ikinci bir ek bina inşasına karar verilmiştir. İkinci ek bina, birinciye paralel olarak Namık Kemal mahallesinin birinci caddesi üzerinde yapılacak ve bir koridorla esas binaya bağlanacaktır. Beş katlı olarak inşa edilecek bu yeni binada ilk üç kat madenî raflı kitap depolarını ihtiva edecek, dördüncü katta 150 kişilik yeni bir okuma salonu bulunacak, beşinci kat kitap müzesine ve resim galerisine tahsis edilecektir. 750 bin liraya malolacağı tahmin edilen ikinci ek binanın projeleri Nafia Vekâleti tarafından hazırlanmaktadır. İnşaata 1957 yılı ilk bahar veya yaz aylarında başlanacaktır.

MİLLÎ KÜTÜPHANEYE KAZANDIRILAN MÜHİM KOLEKSİYONLAR

Millî Kütüphane İdaresi, Temmuz 1956 ayı içinde, tanınmış gazeteci ve muharrir Feridun Fazıl Tülbentçi'ye ait çok mühim bir gazete ve mecmua koleksiyonunu sahibinden satın almıştır. Bu koleksiyonda 3000 e yakın ve büyük ekseriyeti, Osmanlı İmparatorluğu hudutları içerisinde neşredilmiş eski gazete ve mecmualarımızın ilk sayıları ile 133 adet çok nadir ve kıymetli eski harfli gazete ve mecmuaların koleksiyonları mevcuttur bulunmaktadır. Türk Matbuat Tarihi bakımından büyük değer taşıyan bu yeni koleksiyon, Millî Kütüphanenin eski Türk periyodiklerini büyük ölçüde zenginleştirmiş bulunmaktadır.

Millî Kütüphane İdaresi, Temmuz 1956 ayı içerisinde merhum muallim ve kitapçı Ahmet Halit Yaşaroğlunun 3785 eski harfli Türkçe eserden müteşekkil şahsî kütüphanesini de merhumun varislerinden satın almıştır. Büyük bir kısmı Millî Kütüphanede mevcut olmayan bu eserlerin müesseseye, kazandırılmasıyla Millî Kütüphanenin eski harfli Türkçe eserler bölümü çok kuvvetlenmiştir.

BİR KÜTÜPHANECİLİK TALEBEMİZİN ALMANYA'DAKİ BAŞARISI

Müسابaka imtihanını kazanarak 1954 yılı başlarında 1416 sayılı Kanun hükümlerine göre kütüphanecilik tahsili yapmak üzere Maarif Vekâleti tarafından Almanya'ya gönderilmiş bulunan Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi İngiliz Dili ve Edebiyatı mezunlarından Bn. Yıldız Sanal, Münih'te Bav-yera Devlet Kütüphanesindeki yüksek kütüphanecilik okulu imtihanlarını 10/25 Ocak 1956 tarihlerinde parlak bir şekilde vererek mezun olmuş, 2 ay müddetle muhtelif Alman kütüphanelerinde staj gördükten sonra İngilizceye olan esaslı vukufu

Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih - Coğrafya Fakültesi Kütüphanecilik Enstitüsü talebeleri hocalarıyla birlikte

Maarif Vekili Prof. Ahmet Özel 1 Temmuz 1956 tarihinde Millî Kütüphanenin Ankara'da Yenidoğan şubesini ziyaret etti

da gözönünde tutularak Maarif Vekâleti tarafından 6 ay müddetle İngiliz kütüphanelerinde staj görmesi uygun görülerek İngiltereye yollanmıştır. Arkadaşımız Yıldız Sanal halen Londra kütüphanelerinde çalışmaktadır.

TÜRK KÜTÜPHANELERİNDE ENSTRÜKSİYON VAHDETİNE DOĞRU

Bültenimizin 1955 yılına ait 3. cilt, birinci sayısında neşrolunan ve "Türk kütüphaneleri için bibliyografik künyelerin tespitinde ve alfabetik kataloğun hazırlanmasında uygulanacak kaideler" i muhtevi bulunan Enstrüksiyon, halen Millî Kütüphanede tam olarak tatbik edilmektedir. Millî Kütüphane uzman ve kütüphanecilerinin iki yıl süren devamlı ve muntazam çalışmalarıyla meydana getirilmiş bulunan bu enstrüksiyonun tespitinde dünyanın belli başlı millî enstrüksiyonları gözönünde tutulmuştu. Tatbikatta karşılaşılan teferrüata ait müşküller ve aksaklıklar da iki yıldır Millî Kütüphanede birer birer not edilmektedir. Bu suretle Enstrüksiyona kat'î şekil pek yakında verilecek ve bu yeni metin de 1957 yılı içinde Bültenimizde neşrolunacaktır.

Millî Kütüphanede vücuda getirilen bu enstrüksiyon halen Ankara Üniversitesi Kütüphanecilik Enstitüsünde tedris edilmektedir. Üniversite ve yüksek okul kütüphanelerimizin bir çoğu ve keza askerî kütüphanelerimiz de bu Enstrüksiyonla çalıştıkları gibi Türkiye Bibliyografyasındaki künyelerin tespitinde de bu Enstrüksiyon aynen tatbik edilmektedir. Hatta, Türkiye Bibliyografyasının basması sırasında künyeler 7.5 X 12.5 boyundaki karton fişlere de basılacak ve kütüphanelerimize bu fişler yollanacaktır. Hülâsa Millî Kütüphanede kullanılan Enstrüksiyon kısa bir zaman sonra resmî ve millî enstrüksiyonumuz haline gelecektir. Bu enstrüksiyonun Maarif Vekâleti Kütüphaneler Müdürlüğüne bağlı 80 kadar irili ufaklı umumi kütüphanemizde de bir an evvel kullanılması için 7 Temmuz 1956 tarihinde Ankarada Millî Kütüphanede bir toplantı yapılmıştır. Bu toplantıda Maarif Vekâleti Kütüphaneciler Müdürü Aziz Berker ve Müdür Muavini İsa Önder ile Ankara Umumi Kütüphanesi Müdürü Vekili İsmet Parmaksızoğlu, İstanbul'da Bayezit Umumi Kütüphanesi Müdürü Muzaffer Gökman, Süleymaniye Umumi Kütüphanesi Müdürü Halit Dener, Fatih Millet Kütüphanesi Müdürü Şemim Emsen, Üsküdar'da Şemsipaşa Kütüphanesi Müdürü Mutena Özkinay, Ragıp Paşa Kütüphanesi Müdürü Ahmet Türek, Bayezit Umumi Kütüphanesinden Nezahat İmre ile Millî Kütüphane Müdürü Adnan Ötüken, Millî Kütüphane uzmanlarından, kütüphanecilerinden ve mensuplarından Şahap Nazmi Coşkunlar, Abdülkadir Salgır, Behire Abacıoğlu, Muhteşem Şalvuz, Muharrem Mercanlıgil, Perran Eralp, Macide Özgünay, Necdet Sançar, Muazzez Alpbek, Türkân Poyraz hazır bulunmuşlardır.

İstanbul'dan gelen meslekdaşlarımızdan bazıları enstrüksiyonu kısmen ve tecrübe mahiyetinde kendi kütüphanelerinde başarı ile tatbik ettiklerini bildirmişler ve karşılaştıkları teferrüata ait müşküllerin Millî Kütüphanede nasıl halledildiğini sormuşlardır. Kendilerine gerekli izahat verilmiştir. Ancak Vekâlet Kütüphaneler Müdürü Aziz Berker'in, Enstrüksiyonun küçük kütüphanelerde tatbik edilemeyeceği hakkındaki noktai nazarı sebebiyle müzakereler kat'î bir neticeye varedilememiştir. Bununla beraber müşterek bir enstrüksiyonun sağlayacağı faydalar bu müzakerat neticesinde belirmiş ve çalışmaların bu istikamete yöneltilmesi lüzumu anlaşılmıştır.

BİR TÜRK DOSTUNUN ÖLÜMÜ

Dr. Eleanor BISBEE, 18 Nisan 1956 günü, San - Fransisko'da, Üniversite Hastahanesinde hayata gözlerini yumdu.

Miss Bisbee, 23 Temmuz 1893 te New Jersey Devletinde Ocean City'de doğmuştu. University of Cincinnati'yi bitirdikten sonra bir süre gazetecilik yaptı. 1936 1942 yılları arasında İstanbul'da Robert College ile Arnavutköy Amerikan Kız Koleji'nde felsefe okuttu. Dönüşünde yeniden gazetecilik yaptı. 1952 den bu yana Hoover Library'de "Research associate" unvanı ile çalıştı. Modern Türkiye ile ilgili yazıları ve broşürlerinden başka, 1950 de "The New Turks" adlı etraflı bir eseri basıldı.

Miss Bisbee Türkiye'deki dostlarıyla son günlerine kadar mektuplaşmış, Stanford'a gelip giden bütün Türk öğrenci ve ziyaretçileriyle görüşmüş, Türk ve Amerikalı ilim adamlarına bilimsel yardımlarda bulunmuş, Türk öğrencilerinin şefkatli bir koruyucusu olmuş, Türkiye ile Amerika'yı yakınlaştırmak için bilimsel incelemelerden en basit yardımlara kadara her şeyi yapmış, bu arada tarihî ve edebî bir kısım eserlerin ingilizceye çevrilmesiyle de uğraşmıştı. Son aylar içinde, Hoover Kütüphanesinde çalışan iki arkadaşımızın hazırladıkları kartları incelemekte, gerekli noktaları düzeltmekte, gerekli ilâveleri yapmaktaydı. Hastahaneye gideceği gün, son haftaya ait kartları da incelemiş, Semahat Turan'a teslim etmişti.

Vasiyetnamesinde hiçbir tören yapılmamasını istemiş ve Türkiye ile ilgili kitap ve yazılarını Hoover Kütüphanesin'e bıraktığını bildirmişti.

The Hoover Institute and Library'de çalışan arkadaşımız Sami N. Özerdim Dr. E. Bisbee ile, bu kütüphane hakkında yaptığı bir konuşmayı bazı notlar ve hâtıralar da ekliyerek bültenimizde yayımlıyacaktı.

Türkiye, Amerika'daki "fahri" bir temsilcisini, Türk halkı ve aydınları gerçek bir dostlarını kaybetmiştir.

KÜTÜPHANELERİMİZLE İLGİLİ YENİ BİR KADRO KANUNU

Maarif Vekâletine bağlı umumi kütüphanelerimizde hissedilen personel sıkıntısını kısmen giderecek., kıdemli ve ehliyetli kütüphanecilere terfi imkânını sağlayacak yeni bir kadro kanunu Büyük Millet Meclisinde 25 Haziran 1956 tarihinde kabul edilmiştir. Kanun metnini aynen ve büyük bir memnuniyetle neşrediyoruz:

Maarif Vekâleti kuruluş kadrolariyle merkez kuruluşu ve görevlerine dair 2287 sayılı kanunda değişiklik yapılması hakkındaki 4926 sayılı kanuna bağlı (1) sayılı cetvele bazı kadroların eklenmesi hakkındaki kanun.

Kanun No. 6755

Kabul tarihi : 25/6/1956

Madde 1 — Maarif Vekâleti kuruluş kadrolariyle merkez kuruluşu ve görevlerine dair 2286 sayılı kanunda değişiklik yapılması hakkındaki 10/6/1956

tarifli ve 4926 sayılı kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin (XI: Genel Kitaplıklar) kısmına ilişik cetvelde yazılı kadrolar eklenmiştir.

Madde 2 — Bu kanun neřri tarihinden itibaren mer'idir.

Madde 3 — Bu kanunun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur. 28/6/1956

C E T V E L

D	Memuriyetin nevi	Adet	Maař
Genel kütüphaneler			
4	Kütüphaneci ¹	3	90
5	" "	2	80
6	" "	3	70
7	" "	6	60
8	" "	6	50
9	" "	8	40
10	" "	8	35
11	" "	8	30
		+4	

¹ Müdür, müdür yardımcısı, başmemur, memur

No.	Başlığı	Düstur tertip	Cilt	Sayfa	Resmî Gazete sayı
İlgili kanunlar :					
2287	Maarfi Vekâleti Merkez Teřkil�tu ve vazifeleri hakkında kanun 10/6/1933	3	14	1459	2434
4926	Milli Eęitim Bakanlığı kuruluş kadrolariyle merkez kuruluşu ve görevleri hakkındaki 2287 sayılı kanunda değişiklik yapılması hakkında kanun 10-7-1946	3	27	1972	6334